

Boris Johnson skoðar her ein fisk á eini vitjan í bretska havnarbýnum Lowestoft, har hann roynir at sannføra íbúgvarnar um, at nei til ES er tað besta fyri ensku fiskavinnuna

Ein skotskur makreltrolari á ánni Thames, ið rennur gjøgnum London. Trolarin luttók í einum tiltaki hjá nei-síðuni.

Føroyski samráðingarleiðarin metir sum heild, at nýggja støðan fer at hava nýggjar avbjóðingar við sær, hóast tað enn er torført at spáa um hvørjar tær vera.

– Tað verður sjálvandi ein avbjóðing, at samansetingin av strandarlondum verður annarleidis. At tað verður eitt nýtt strandarland við samráðingarborðið til makrel, norðhavssild og svartkjaft, kann føra við sær, at tað verða nakrar nýggjar avbjóðingar millum londini, tá semja skal finnast fyri stovnarnar. ES verður framvegis eitt stórt strandarland í bæði svartkjafti og makreli, men tað verður Bretland eisini, sigur Herluf Sigvaldsson.

Herluf Sigvaldsson ber tó ikki ótta fyri, at tann illviljin, ið tykist at hava verið móttvegis føroyingum frá skotskum fiskimonnum og myndugleikum, fer at síggjast aftur til samráðingarnar.

– Tað er trupult at siga í dag hvussu tað verður, tí vit kenna ikki til eina framtíðar støðu hjá Bretlandi. Men eg haldi sjálvur, at vit altíð hava havt góð viðurskiftir við umboðini hjá bretska stjórnini í sendinevndini hjá ES, tá samráðingar hava verið, sigur Herluf Sigvaldsson.

Herluf Sigvaldsson er tó varin við at siga ov nógv um, hvussu hann metir at samráðingarnar vera, um Bretland fer úr ES, men hann dylur ikki fyri, at tað verður ikki lætt hjá Føroyum at styrkja um sína støðu.

– Fer Bretland úr ES, so verður tað ein avbjóðing hjá Føroyum at telva seg til eina støðu, har vit standa sterkari í samráðingunum, sigur Herluf Sigvaldsson.

ES og Bretland mugu semjast

Um úrslitið av fólkaatkvøðuni í næstu viku verður, at bretar takka fyri seg í ES, so er tað ikki vist, at Bretland alt fyri eitt fer undir samráðingar við onnur lond um fiskastovnarnar. Fyrst er nevnliga neyðugt hjá bretska stjórnini at taka støðu til, um hon er samd við gamla býtinum av fiskastovnum við hini limalondini innanhýsis í ES, greiðir Herluf Sigvaldsson frá.

– Spurningurin er, um bretar góðtaka tað býtið ella um teir krevja eitt nýtt. Við tí fyrivarni, at meg minnst rætt, so byggir býtið av fiskastovnum millum ES-limalondini fyri stóran part á søguliga fiskiskapin, ið fór fram á havleiðunum hjá teimum ymisku

londunum, áðrenn fiskimarkið varð flutt út á 200 fjórðingar, greiðir føroyski samráðingarleiðarin frá.

Herluf Sigvaldsson vísir á, at tað sum hendir við einum Brexit er, at bretar fáa sjálvsavgerðarrætt yvir eitt sjóðki, ið teir aldrin hava havt áður. Tí er spurningurin, um teir ikki meta, at støðan er so mikil, ið nógv broytt, at neyðugt er at endurskoða býtið av felags fiskastovnum við ES.

– Tað kann hava ávirkan á allar stovnar, tí í gomlum døgum fiskaðu bretar fyri ein stóran part í føroyskum og íslenskum sjóðki, meðan aðrar tjóðir fiskaðu í bretska sjóðki. Tað søguliga lutfallið, ið var tá, er í stóran mun varðveitt í býtinum, ið er galdandi í ES í dag, sigur samráðingarleiðarin og leggur afturat.

– Í dag vera havleiðirnar hjá limalondunum roknaðar sum ES-sjógvur, og er tað ES, ið hevur avgerðarrættin har. Sostatt er tað ES, sum tekur avgerðir í fiskivinnumálum hjá limalondunum. Tá bretar so bráðliga fáa sama vald yvir egnum havleiðum, ið føroyingar hava yvir sínum, er spurningurin, um teir virða gomlu semjuna við hini londini um innanhýsis býtið av felags fiskastovnum. Tað er ein spurningur, ið vit í verandi løtu ikki kenna nakað svar til, sigur samráðingarleiðarin.

Dynamikkurin verður broyttur

Tá bretar hava fingið eina greiðu á hvussu nýggja býtið skal síggja út, so er næsta stigið, at samráðingar verða tiknar upp við Føroyar og hini strandarlondini.

– Verður avgerð tikin hósadagin í næstu viku, so skal ES-limaskapurin riggast av. Tíðarlinjan fyri tað kenna vit einki til, men er tað ein avgerð millum London og Brússel. Í fyrstu atlugu halda teir sáttmálar og semjur, ið Føroyar hava við ES, fram, men um Bretland fer úr ES, so fevna teir sjálvandi ikki um Bretland longur, sigur Herluf Sigvaldsson.

Hóast tað sostatt enn eru nógv óvissar um hvussu eitt bretska farvæl til ES fer at ávirka framtíðar samráðingarnar millum strandarlondini, so er tað eitt, ið samráðingarleiðarin fyri føroyska samráðingartoymið als ikki ivast í, tá samrøðan er komin at enda.

– Ein bretska avgerð um at fara úr ES fer grundleggjandi at broyta dynamikkinn í samráðingunum, sigur Herluf Sigvaldsson.

62 stig ger munin

Orsøkin til, at ES missur sín sess við samráðingarborðið um norðhavssild, er tí at stovnurin aldrin ferðast inn í ES-sjógv. Tey rættindi, ið ES hevur at fiska norðhavssild eru nevnliga øll bygd á teirra avgerðarrætt yvir bretska havleiðir.

– Norðhavssild heldur til norðanfyri 62 stig, og tá tú hyggur eftir hvønn rætt ES hevur í dag, so er tað í tí hetlenska trihyrninginum. Tað vil siga trikanturin norðanfyri Hetland, ið røkkur norðurum 62

stig, har norðhavssildin ferðast. Tú kanst siga, at tað er Hetland, ið ger at Bretland er eitt strandarland, og tað er Bretland, ið ger ES til eitt strandarland, greiðir føroyski samráðingarleiðarin frá.

Herluf Sigvaldsson leggur tó dent á, at støðan er ein heilt onnur, tá hugt verður eftir makreli og svartkjafti. Teir stovnarnir ferðast so langt suður gjøgnum Atlants-havið, at tað eru eini 4-6 ES-limalond, umframt Bretland, ið eru at rokna sum strandarlond.

Avbjóðing fyri Føroyar

Sjálvt um føroyski samráðingarleiðarin leggur dent á, at tað ikki er ein partur av føroysku strategiini, so er tað ikki óhugsandi, at talan verður um eitt bakkast fyri ES, nú tey ikki longur kunnu brúka norðhavssildina sum samráðingarkort fyri at styrkja um sína egnu støðu. Tað kann m.a. merkjast við, at ES framyvir ikki kann geva meira av kvotuni fyri norðhavssild í býti fyri størri svartkjaftakvotu ella makrelkvotu.

MYND: POLFOTO